БАЦЬКАЎШЧЫНА

WHITERUTHENIAN WEEKLY „THE FATHERLAND“ — Цана 30 н. фэн.

№ 33 (36) — 24 КАСТРЫЧНІКА 1948 Г. — ГОД ВЫДАНЬНЯ 2

У ФРАНЦЫІ УСЬЦЯЖ ГРОЗНА

ВОЙСКА Й ПАЛІЦЫЯ АБСАДЖВАЕ ЗАГРОЖАНЫЯ КАПАЛЬНІ

Як паведамляецца з Парыжа, палажэньне ў Францыі, абнятай хвалямі штрайкаў, апошнімі днямі значна завастрылася. Камуністычны прафэсыянальны саюз вуглякопаў пастанавіў не зьвяртаць ніякае ўвагі на ўрадавыя мерапрыемствы ў мэтах забясьпечаньня перад зьнішчэньнем некаторых капальняў і далей прадаўжаць штрайкі. Францускі ўрад пасылае аддзелы арміі ў ваколіцы, найбольш абнятыя штрайкамі, каб утрымаць спакой і парадак. У некаторых капальнях паўстала паважная загроза, што яны стануцца на даўжэйшы час няздатнымі да эксплятацыі з прычыны заліцьця іх вадой. Гэтак у акрузе Люе некаторыя капальні ўжо знаходзяцца пад вадой. Паводля сьцьверджаньня спэцыялістых, трэба будзе доўгіх месяцаў працы й вялікіх коштаў, каб гэтыя капальні прывесьці ў парадак. У ваднэй з найбольшых капальняў Курыё штрайкуючыя забарыкадаваліся й зрабілі зь яе запраўдную крэпасьць. Некаторыя вялікія гарады, дзякуючы штрайкам, асталіся ўжо без электрычнага сьвятла, газу й вады.

У сувязі з гэтым урад прыймае энэргічныя супрацьмеры. Паліцыя й вайсковыя аддзелы асвабадзілі некаторыя найбольш загрожаныя капальні ад штрайкуючых работнікаў і пры помачы помпаў забясьпечылі іх часткава перад заліцьцём вадой. У горадзе Сан-Этьен патрэба было аж 10.000 узброеных жаўнераў, каб зламаць супраціў штрайкуючых, дзякуючы чаму было многа раненых па абодвых баках.

Як высьняюць урадавыя дзейнікі, аб палітычным характары штрайкаў найлепш сьветчыць факт, што сябры штрайкавых камітэтаў зьніклі з публічнага жыцьця й спадцішка кіруюць штрайкамі, каб гэтым зрабіць немагчымым уступіць зь імі ў перагаворы. Прэфэкт гораду Сан-Этьен заявіў, што Францыя мае справу не з штрайкамі, але з «шырока заплянаванай акцыяй сабатажу».

У абвешчаным 20 кастрычніка камунікаце камуністычны прафэсыянальны саюз вуглякопаў абвіняе ўрад, што ён хоча работніцкую клясу Францыі зрабіць аружжам замежнага капіталізму. Камуністычны орган «Юманітэ» характарызуе прамову міністра нутраных справаў Моша, у якой ён заапэляваў да патрыятызму францускіх работнікаў, як «голас Амэрыкі».

Захад гатуецца да абароны

У вадказ на савецкія правакацыі, што зьяўляюцца выразнай загрозай сусьветнага міру, увесь дэмакратычны сьвет пачаў пасьпешна зброіцца. Зьбраеньні, павялічэньні кантынгентаў арміі, ваенныя канфэрэнцыі й саюзы, а таксама іншыя абаронныя мерапрыемствы зьяўляюцца, побач із завостранай дыпляматычнай ігрой паміж Усходам і Заходам, галоўнымі падзеямі апошніх тыдняў.

Гэтак 17 кастрычніка ў Парыжы адбылася канфэрэнцыя міністраў фінансаў пяцёх гаспадарстваў, што належаць да заходняй вуніі, на якой былі абгавораны справы фінансаваньня супольнага абароннага пляну. Як падае Лёнданская газэта «Дэйлі Гэральд» з 18 кастрычніка, яшчэ на працягу гэтага тыдня адбудзецца ў Лёндане першае паседжаньне камітэту збраеньняў заходняй вуніі. Камітэт мае за заданьне правесьці размеркаваньне паміж паасобнымі сябрамі вуніі прадукаваньня паасобных родаў зброі. Паводля гэтага заданьнем Вялікабрытаніі будзе прадукаваньне самалётныхматораў, Францыі — артылерыйскага аружжа, а Бэльгіі — лёгкага аружжа.

Тры скандынаўскія міністры абароны (Швэдыі, Нарвэгіі й Даніі) пасьля заканчэньня сваіх нарадаў у Осьлё паведамілі ў адмысловым камунікаце, што заснoўваецца Міжскандынаўская Абаронная Камісія, якая будзе складацца з 12 сяброў.

Паводля паведамленьня Лёнданскай газэты «Сандэй Графік», дыпляматы за кулісамі нарадаў ЗН у Парыжы вядуць размовы над плянамі, каб замацаваць сувязь паміж ЗША і эўрапэйскай абароннай сыстэмай. Галоўнаю тэмай гутаркі зьяўляюцца стараньні атрымаць фінансавую помач Амэрыкі для ўзбраеньня.

Амэрыканскі міністар замежных справаў Маршаль выступіў да арганізацыі цэлае сеткі палітычных і мілітарных саюзаў паміж ЗША і эўрапэйскімі краямі. У сувязі з гэтым вядуцца інтэнсыўныя стараньні з мэтаю ўцягненьня Скандынавіі ў абаронную сыстэму заходняй вуніі. Гэтак сама вядуцца прыгатаўленьні да прылучэньня да заходняй вуніі й Італіі.

Прэзыдэнт Труман 16 кастрычніка скіраваў на адрас міністэрства абароны загад аб прыгатаўленьні патрэбных ваенных рэзэрваў. Прэзыдэнт Труман патрабуе ад міністра абароны Форэстэля сваячасовага прыгатаваньня адпаведнай праграмы для перашкаленьня гэтых рэзэрваў. Таго-ж самага дня было пададзена да ведама, што ваенны бюджэт ЗША на 1949 г. будзе складацца з астранамічнай сумы 14,4 мільярдаў даляраў. Труман паведаміў, што ягоныя экспэрты прапанавалі ваенны бюджэт на наступны год у вышыні 23 мільярдаў даляраў, але ён абнізіў яго да 14,4 мільярдаў.

Як паведамляюць з Вашынгтону, амэрыканскія міністэрствы замежных справаў і абароны прыгатаўляюць пляны ваеннай помачы заходняй Эўропе. Амэрыканскія, канадзкія й эўрапэйскія прадстаўнікі зьяўляюцца тае думкі, што толькі цесная сувязь ЗША і Канады зь некамуністычнай Эўропай у супольным абаронным пляне заходняга сьвету зможа загарантаваць патрэбную бясьпечнасьць.

СПРАВА БЭРЛІНА НЯ РУШЫЛАСЯ ЗЬ МЕСЦА

Таксама другое паседжаньне Рады Бясьпечнасьці, што адбылося 19 кастрычніка, не кранула зь месца справы разьвязаньня Бэрлінскага пытаньня. Дэлегацыі трох заходніх гаспадарстваў далі на гэтым паседжаньні падрабязныя адказы на пытаньні, пастаўленыя ім старшынёю Рады, а іменна: што прывяло да блякады Бэрліна і ў якім стане знаходзіцца блякада на сяньня, чаму былі 30 жніўня спыненыя Маскоўскія перагаворы, што ў гэтай справе вяліся, зь якой прычыны былі перарваны перагаворы чатырох гаспадарстваў у гэтай справе.

Савецкі дэлегат Вышынскі адмовіўся даць якія-небудзь выясьненьні ў гэтай справе. Падчас паседжаньня ён увесь час маўчаў і рабіў толькі пісьмовыя зацемкі. Старшыня Рады адлажыў паседжаньне ў гэтай справе да 22 кастрычніка, зазначыўшы, што Рада Бясьпечнасьці спыніцца цяпер над тым, якія ўжыць мерапрыемствы дзеля разьвязаньня Бэрлінскага пытаньня.

ЖАЛЕЗНАЯ ЗАСЛОНА — ГЭТА «БАЙКА»

Палітычная камісія ЗН прадаўжае безрэзультатна далейшую працу над пытаньнем кантролі атамнае энэргіі. На паседжаньні 18 кастрычніка заходнія гаспадарствы далі Савецкаму Саюзу да зразуменьня, што яны ня зьнішчаць свайго запасу атомных бомбаў, пакуль ня будзе створаная поўная гарантыя, што Савецкі Саюз ня будзе прыгатаўляць такой самай зброі ў сакрэце за зялезнай заслонай і за зачыненымі дзьвярамі. Амэрыканскі дэлегат заявіў, што заходнія гаспадарствы ніколі ня выявяць сакрэту атамнае бомбы й заўсёды будуць прадаўжаць сваё збраеньне, пакуль камуністыя будуць жыць у сваім «таемным сьвеце». Савецкі дэлегат Малік назваў цьверджаньне амэрыканскага дэлегата аб зялезнай заслоне й замкнутых дзьвярах «байкай». Ён заявіў, што няма н[illegible]ай залезнай заслоны й што адзіным справядлі[illegible] разьвязаньнем справы атамнае энэргіі ёсьць прапанова Савецкага Саюзу.

МАРШАЛЬ АДВЕДАЎ ГРЭЦЫЮ

Міністар замежных справаў ЗША Маршаль у канцы мінулага тыдня адведаў Грэцыю, дзе правёў нарады з грэцкім прэм'ерам і міністрам замежных справаў, а таксама быў прыняты грэцкай каралеўскай парай.

У неафіцыяльных кругох падаецца, што Маршаль спэцыяльна цікавіўся вынікамі амэрыканскай помачы для Грэцыі й ваенным палажэньнем гэтага краю. Грэцкія ўрадавыя колы ўважаюць візыту Маршаля за «дэманстрацыю супраць тых, што загражаюць незалежнасьці Грэцыі».

Амэрыканскі пасол у Грэцыі Г. Ф. Грэды заявіў на прэсавай канфэрэнцыі, што ход ваенных апэрацыяў грэцкай урадавай арміі супраць камуністычных паў, станцаў зьяўляецца нездавальняючым. Дзеля гэтага павінна наступіць цясьнейшае супрацоўніцтва паміж грэцкім урадам і амэрыканскай ваеннай місіяй у Грэцыі.

МІНІСТАР МАРШАЛЬ НАВЕДАЎ РЫМ

Пасьля заканчэньня сваіх перамоваў у Грэцыі, міністар замежных справаў ЗША Маршаль прыбыў у Рым. Тут ён меў гутаркі з італьянскім прэзыдэнтам, прэм'ерам Дэ Гаспэры й міністрам замежных справаў Італіі Сфорца, апрача гэтага міністар Маршаль разам із сваей жонкаю быў прыняты папай. Міністар Маршаль заявіў, што супольныя пляны й дзеяньні павінны яшчэ мацней замацаваць амэрыканска-італьянскую прыязьнь.

КАМУНІСТЫЧНАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ Ў ПАЎДЗЁННАЙ КАРЭІ

У акупаванай амэрыканцамі паўдзённай часьці Карэі ўспыхнула рэвалюцыя. Амэрыканскі дараднік паўдзённакарэйскай арміі ген. Робэртс заявіў: «На маю думку мы маем тут дачыненьне з добра падрыхтаванай акцыяй камуністых».

Чытайце, пашырайце й выпісвайце адзіную беларускую газэту на эміграцыі — «БАЦЬКАЎШЧЫНУ!».

БУДЗЬМА СІЛЬНЫМІ!

Калі належна ўсьведаміць сабе нашую ролю на эміграцыі ды ўзяць пад увагу сучасны нязвычайна адказны мамэнт, дык ува ўсей сваей вэлічы ўстаюць перад намі, беларускімі эмігрантамі, вялізарныя абавязкі перад Бацькаўшчынай і народам, якія мусім пры напружаньні ўсіх сілаў і энэргіі праводзіць у жыцьцё.. Мы апынуліся на выгнаньні ня толькі таму, каб ратаваць сваё асабістае жыцьцё, але ў першую чаргу па тое, каб нашыя вызвольна-нацыянальныя ідэі, што на Бацькаўшчыне зьяўляюцца бязьлітасна патаптанымі маскоўска-бальшавіцкім акупантам, захаваць, разьвіваць і маніфэставаць перад сьветам, а калі надыйдзе жаданы мамэнт, уліцца першымі ў рады змагароў за іхнае зьдзейсьненьне. Гэтыя нашыя заданьні палітычнае эміграцыі сяньня асабліва становяцца актуальнымі й няўхільнымі, калі міжнароднае напружаньне на столькі завастрылася, што ўвесь палітычны сьвет сур'ёзна ўжо лічыцца з магчымасьцю новае сусьветнае вайны, да яе сьпешна прыгатаўляецца, аб ей адкрыта гаворыць. А ўсе мы ведаем, што нацыянальна-вызвольнае пытаньне беларускага народу, як і лёс усіх іншых паняволеных бальшавізмам народаў, можа быць разьвязанае ў выпадку сусьветнага катаклізму не пры пасыўным становішчы гэтых народаў, але толькі пры іхным актыўным удзеле.

Дык з увагі на ўсё гэта нам неабходна сур'ёзна й цьвяроза задумацца сяньня над тым, ці дастаткова выконваем мы ўзложаныя на нас нацыянальныя абавязкі, ці здаём сабе дакладна справу з таго, да якой вялікай ролі мы на эміграцыі зьяўляемся пакліканымі, ці належна прыгатаўляемся да тае сытуацыі, якая ў сувязі з апошнім напружаньнем можа раптоўна наступіць?

Гэтае пытаньне выклікае, нажаль, даволі сумныя думкі, калі належна ўглыбіцца ў нашую эміграцыйную запраўднасьць. Як ведама, мы на эміграцыі маем недастатковую колькасьць інтэлігенцыі для выконваньня навет тае скромнае працы, якую мы самі для сябе заплянoўваем, не гаворачы ўжо аб заданьнях значна шырэйшых, што аб'ектыўна стаяць перад намі. Тымчасам спасярод гэтае малое колькасьці нашае інтэлігенцыі толькі поўная частка патрапіла ўзьняцца панад штодзённыя клопаты эміграцыйнага жыцьця й, ня гледзячы на іхны цяжар, пасьвяціць сябе шырэйшай нацыянальнай працы, уважаючы яе за свой просты й натуральны абавязак. Толькі частка нашае інтэлігенцыі ўважае сяньня за патрэбнае ўключыцца ў працэс шырэйшае нацыянальна-вызвольнае дзейнасьці й сумленна выконваць свае абавязкі ў тэй галіне, у якой яна чуецца здольнай або дзе яна нашымі кіруючымі дзейнікамі ёсьць пакліканая.

Пад цяжарам эміграцыйнага жыцьця й ягонае бесперспэктыўнасьці ў многіх нашых, навет вартасных і здольных людзей голас нацыянальнага сумленьня значна прытупіўся і ў іхным адчуваньні пачынаюць браць верх усякія ніжэйшыя й шкодныя з грамадзкага гледзішча інстынкты. Мы часта ня хочам ці ня можам зразумець, што замест напружанай і расплянаванай працы ў шырокім маштабе й на адпаведнай вышыні, пачынаем разьменьвацца на дробязі й нярэдка ўпадаем у вір узаемных непаразуменьняў, а навет інтрыгаў, якія паралiжуюць агульны працэс нашае нацыянальнае й палітычнае дзейнасьці. Нярэдка можам назіраць, як некаторыя адзінкі, што калісьці былі поўнымі энтузіязму й безінтэрэсоўнымі з грамадзкага гледзішча, сталіся сяньня пасыўнымі й абыякавымі да розных зьявішчаў нашага нацыянальнага жыцьця й ягоных патрэбаў. На сколькі ў некаторых людзей зьнікла пачуцьцё адказнасьці, могуць сьветчыць нярэдкія факты, калі людзі гэтыя ахвотна, быццам для спорту, прыймаюць на сябе ўсякія адказныя становішчы ў нашым руху, што ўскладаюцца на іх шляхам выбараў ці назначэньняў нашымі вышэйшымі дзейнікамі, быццам толькі па тое, каб на гэтым становішчы нічога не рабіць, а гэтым самым тармазіць зьвязаную з гэтым становішчам працу. Ня менш шкоднымі бываюць выпадкі, калі ў некаторых людзей разьвілося цераз меру пачуцьцё эгаізму й хваравлівае амбіцыі да тае ступені, што яны могуць лёгка адыйсьці ад адказнай грамадзкай дзейнасьці, злосна ей перашкаджаць або навет перайсьці ў варожы лягер, калі яна праводзіцца не паводля іхнае думкі або калі пры гэтым была паражненая іхная амбіцыя.

Ня можна аднесьці да дадатніх рысаў многіх нашых людзей даволі вялікую адсутнасьць пачуцьця грамадзкага здысцыплінаваньня й належнае пашаны да іншых супрацоўнікаў і собскіх формаў арганізацыйнага жыцьця. Гэта ў сваю чаргу прыводзіць да расслабленьня арганізаванасьці й скаардынаванасьці ў працы й да падрыву аўтарытэту існуючых нашых арганізацыяў. Таму многія нашыя людзі ў сваей грамадзкай, часамі навет вельмі вартаснай працы ходзяць зусім самапасам, дзякуючы чаму паўстае шкодная аднабаковасьць у працы й адныя ейныя дзялянкі бываюць тады занядбанымі за лік іншых

БАІ Ў ПАЛЕСТЫНЕ ІЗНОЎ ПАЧАЛІСЯ

У Палестыне пасьля даўжэйшага перамір'я ізноў пачаліся зацятыя баі. У Ерузаліме пачалі жыды ад наступу на арабскія становішчы. Жыдоўскія кварталы гораду знаходзяцца пад абстрэлам арабскай артылерыі. У Нагэб, пустыннай часьці паўдзённай Палестыны змагаюцца жыдоўскія й эгіпскія аддзелы.

Як паведамляецца з Гайфы, жыдоўскія й арабскія камуністыя ў Палестыне паведамілі, што яны 22 кастрычніка задзіночацца ў вадну камуністычную партыю Палестыны. Мэтаю гэтае партыі будзе стварэньне адзінага палестынскага гаспадарства для жыдоў і арабаў.

Рада Бясьпечнасьці пастанавіла 19 кастрычніка зьвярнуцца да жыдоў і арабаў з дамаганьнем бездакладнага спыненьня васных дзеяньняў. Урад Ізраэлю выразіў сваю гатовасьць падпарадкавацца гэтай пастанове.

НОВАЯ ГРУПА УПА Ў БАВАРЫІ

Як падае ўкраінская газэта «Час» (з 3.10.48), у другой палавіне верасьня прыбыла з Украіны ў амэрыканскую зону Нямеччыны невялічкая група ваякаў УПА, ужо сёмая з чаргі, якая яшчэ ў ліпені сёлета перабывала ў ваколіцах Львова. Ваякі УПА расказваюць, што вуліцамі Львова днямі й начамі прасоўваліся ў кірунку на захад вялікія бальшавіцкія вайсковыя транспарты. Савецкія жаўнеры гаварылі ціхачом людзям, што яны йдуць «на вайну із згнілым захадам, каб вызваліць нешчасьлівых пралетараў з пад капіталістычнай тыраніі». У СССР пануе цяпер псыхоза хуткае вайны.

Як і папярэднія сябры зброі, ваякі УПА мусілі прабірацца скрозь густыя заставы й некалькі раз уступаць у бai з чэхаславацка-бальшавіцкімі спэцаддзеламі. Усе-ж такі ім пашчасьлівіла перайсьці цераз тры кардоны й шчасьліва дабіцца да прызначанай мэты. Чэска-баварскую мяжу перайшлі яны ў ваколіцах Гофу.

Як даведваемся, у канцы верасьня перайшлі ў ваколіцах гораду Пасаў чэхаславацка-баварскую граніцу яшчэ дзьве групы жаўнераў УПА, якія з чаргі зьяўляюцца ўжо восьмай і дзевятай групай, што яшчэ летам гэтага году выйшлі з бацькаўшчыны й шчасьліва дабраліся да тэрыторыі амэрыканскае акупацыі.

Савецкі атамны горад

Дзе знаходзіцца ў Расеі цэнтр досьледаў і прадукцыі атамнай энэргіі? Ці можа варожае лётніцтва дасягнуць гэтае мясцовасьці й яе зьнішчыць?

Цяпер ужо ведама, што савецкі атамны горад знаходзіцца у савецкай аўтаномнай рэспубліцы Тана-Тува, што ляжыць на пагранічы Сібіру й Манголіі. Гэтая рэспубліка знаходзіцца ў глыбокай даліне, якая зьяўляецца акружаная высокімі горамі. Толькі самалёты з кабінамі высокага ціску могуць пераляцець цераз гэтыя горы. Толькі пара пасаў далін злучае Тана-Тува зь Сібірам і Манголіяй. Але яны зьяўляюцца такімі вузкімі, што можа пасьпяхова іх праз доўгі час бараніць адна добра ўзброеная рота. Таксама й паветраныя налёты былі-б тут беспасьпяховымі.

На працягу доўгіх сталецьцяў карысталіся манголы краем Тана-Тува, як галоўным пунктам для сваіх ваенных нападаў на сярэдні й заходні Кітай. Гэта ёсьць натуральная крэпасьць вялізарных размераў, якая зьяўляецца поўнасьцю незалежнай ад вонкавага сьвету. Клімат тут таксама спрыяльны для збожжа й гадоўлі быдла. Тут выплываюць тры вялікія рэкі: даліна мае дастатковую колькасьць вады. Пры яе помачы ёсьць набыт магчымасьць прадукаваньня электрычнай энэргіі. У суседніх горах знаходзіцца дастатковая колькасьць жалеза, вугальля, золата, серабра, плятыны, ірыдыюму, мангану, азбэсту, графіту й г. д., дзякуючы чаму можа тут быць разбудованая зусім незалежная прамысловасьць. Магчыма яшчэ большага значэньня ёсьць факт, што ў Саянскіх горах, якія акружаюць гэтую даліну, знаходзяцца вялізарныя пячоры даўжынёю цэлыя кілёмэтры. Часткава зьяўляюцца яны натуральна пасталымі, часткава — гэта былыя капальні з мангольскіх часоў. У гэтых падгорных пячорах уладжаныя для прадукцыі атамнай энэргіі могуць быць поўнасьцю забясьпечанымі перад лётніцкімі атакамі, а навет перад атакамі атамных бомбаў.

Довадам, што гэтыя паведамленьні апіраюцца не на беспадстаўных прыпушчэньнях, зьяўляецца факт, што меснае насельніцтва гэтай «аўтаномнай рэспублікі», якое складалася з 70.000 чалавек, ужо пераселенае у паўдзённы Сібір і ў Туркестан. Ад часу першага выбуху атамнае бомбы ў Гірашыме, зьнікла із балонаў савецкае прэсы назва гэтае рэспублікі. Ніхто ня мае права ў гэтую краіну ўехаць. Даліны, што вядуць у гэтую краіну, пільнуюцца сільнымі аддзеламі НКВД. Ад часу да часу ідуць сюды цяжка наладаваныя цягнікі зь нямецкімі і іншымі інжынерамі, а таксама із зьвяволенымі канцэнтрацыйных лягераў. Тана-Тува праглынае ўсіх гэтых людзей, бо адгэтуль ніхто ўжо не вяртаецца, апрача савецкіх даверханых асобаў. У працягу ад 1946 да 1947 г. было выслана ў Тана-Тува аж 30 групаў вучоных спэцыялістых з мэтаю праводжаньня «навуковых экспэрымэнтаў». Таксама была туды завезеная вялізарная колькасьць фабрычнага матарыялу й сыравіны.

(Паводля «Ім. Аўслянд»).

Несамавіты праект

Р. Кросман у вадным Лёнданскім часапісе запрапанаваў заходнім гаспадарствам эвакуаваць самалётамі на Захад насельніцтва сваіх сэктараў Бэрліна і такім чынам раз назаўсёды разьвязаць адным махам пытаньне савецкай блякады гэтага гораду. На думку Кросмана, няма патрэбы так настойліва трымацца «некалькіх квадратных кілёмэтраў руінаў на 200 клм. у глыбіні савецкай зоны». Больш мэтазгодна затое запрапанаваць двум з палавінаю мільёнам немцаў зрабіць выбар: або вырачыся сваей маемасьці й пераехаць на Захад або астацца ў Бэрліне пад савецкай акупацыяй. Паводля падлічэньняў Кросмана, што дня можна было-б перавозіць самалётамі найменш 20.000 чалавек. «Калі-б мы гэта пачалі сто дзён перад гэтым на пачатку блякады, то мы ўжо перавезьлі-б палавіну насельніцтва заходніх сэктараў Бэрліна. Гэта плян, які адабраў-бы расейцам мову».

Гэты капітуляцыйны праект спаткаўся ў цэлым сьвеце з галасамі зьдзіўленьня, а навет пратэсту. Гэтак нямецкі тыднёвік «Эхо дэр Вохэ» на гэтую тэму піша:

«Перадусім эвакуацыя не павінна агранічвацца толькі да Бэрліна. Свабода й правы чалавека не зьяўляюцца геаграфічнымі панясьцямі, што адносяцца выключна да насельніцтва нямецкае сталіцы». І аўтар тады кансэквэнтна цьвердзіць, што такі эвакуацыйны плян павінен абняць усё дэмакратычнае нямецкае насельніцтва савецкае зоны. Далей ён падае іншую раду разьвязаньня гэтае прэблемы:

«Эвакуацыя Бэрліна? Згода! Але не эвакуацыя яго дэмакратычных мільёных масаў на Захад, але эвакуацыя Саветаў, г. зн. прадстаўнікоў таталітарнага й тэрарыстычнага гаспадарства на Ўсход. Такое развязаньне справы адказвала-б духу Хартыі Задзіночаных Нацыяў і пастановам аб дэмакратызацыі нямецкага народу, каторы ня можа быць кірованы сьмяротнымі ворагамі дэмакратызму».

Нямецкі часапіс падходзіць да гэтага пытаньня вельмі эгіастычна. Ён прапануе эвакуацыю бальшавікоў толькі з тэрыторыі Нямеччыны на Ўсход. А чаму не далей? Гэтаксама на нерасейскіх землях Савецкага Саюзу й на тэрыторыі сатэліцкіх гаспадарстваў бальшавізм зьяўляецца чужым, варожым і накінутым гвалтам творам. Усе нерасейскія народы Савецкага Саюзу з аружжам змагаіцца супраць бальшавіцкае навалы й толькі дзякуючы таму, што дэмакратычны Захад даў Саветам свабодную руку на нашых тэрыторыях, сталіся яны ахвярамі бальшавіцкае няволі. Мы парадзілі-б эвакуаваць бальшавікоў з усіх захопленых імі гвалтам тэрыторыяў проста туды, дзе бальшавізм нарадзіўся.

АНТЫКАМУНІСТЫЧНАЯ ЛІГА «ДЭМІНФОРМ»

Апошнім месяцам у сталіцы Аргентыны Буэнос-Айрэс задзіночыліся беларускія, харвацкія, славінскія, эстонскія, літоўскія, латыскія, румынскія, мадзярскія й украінскія нацыянальныя арганізацыі, стварыўшы Антыкамуністычную Лігу Паняволеных Народаў Эўропы — Дэмінформ».

10.000 НОВЫХ ЛЁТНІКАЎ ЗША ДЛЯ ЭЎРОПЫ

Амэрыканскія лётніцкія сілы 17 кастрычніка сьпешна запатрабавалі пакліканьня 10.000 былых лётнікаў для Вялікабрытаніі, заходняй Эўропы й для абслугоўваньня транспартаў у Бэрлін. Гэтыя лётнікі будуць абслугоўваць амэрыканскія лятаючыя звышкрэпасьці, што знаходзяцца ў эўрапэйскіх краёх.

дзялянак. І гэта бывае якраз тады, калі патрэбная як найбольш плянавая й скаардынаваная дзейнасьць ды адпаведная расстаноўка сілаў у залежнасьці ад патрэбаў і здольнасьцяў людзей, без якой мы ніколі не зможам належна ахапіць усіх тых заданьняў, што стаяць перад намі.

Сяньняшняе палажэньне беларускага народу пад гнётам жорсткае бальшавіцкае няволі зьяўляецца вельмі цяжкое, навет трагічнае, калі працэс ягонага духовага й фізычнага вынішчэньня ня ведае ніякіх граніцаў. Ня так ужо проста можа быць разьвязаная ягоная будучыня навет у выпадку поўнага зьнішчэньня бальшавізму. Трэба не забывацца аб тым, што калі, прыкладам, бальшавізм будзе зьнішчаны, то зьявяцца іншыя варожыя нашым нацыянальным і дзяржаўна-незалежніцкім інтарэсам сілы, што будуць за ўсякую цану імкнуцца коштам нашае далейшае няволі збудаваць сваю магутнасьць і матарыяльны дабрабыт.

Дзеля гэтага для ажыцьцяўленьня нашых нацыянальна-вызвольных ідэяў трэба многа ахвярнай працы, безагляднага змаганьня й палітычнага розуму, каб змагчы пасьпяхова супрацьставіцца новым агрэсыўным плянам. Да гэтае вялікае мэты мы павінны прыгатаўляцца ўжо цяпер, у гэтым кірунку усьведамляць і кансалідаваць нашыя собскія сілы, і ў гэтым-жа кірунку весьці адпаведную дыпляматычную й прапагандовую работу на вонкі. І якімі-ж наіўнымі на фоне гэтых вялізарных і трудных нашых заданьняў бываюць пагляды некаторых нашых людзей, якім здаецца, што з мамэнтам новае вайны й зьнішчэньня бальшавізму само сабой аўтаматычна будзе разьвязанае й нашае нацыянальнае пытаньне ў духу нашых собскіх пажаданьняў. Такія наіўныя пагляды таксама бываюць аднэй з прычынаў, што некаторыя нашыя людзі так абыякава глядзяць сяньня на нашыя агульнанацыянальныя патрэбы, думаючы, што справу нашую нехта зробіць за нас і бяз нас.

Успомненыя тут і многія неўспомненыя адмоўныя бакі нашае эміграцыйнае запраўднасьці не зьўляюцца нашымі нацыянальнымі заганамі; у ня меншай меры яны таксама спатыкаюцца й сярод іншых эміграцыяў. Але гэта зусім не азначае, што мы павінны на іх не зьвяртаць увагі й не старацца іх перамагаць, тым больш, што й іншыя нацыянальнасьці сьмела й адкрыта змагаюцца з усякімі непажаданымі й шкоднымі праявамі ў сваім грамадзкім жыцьці.

Мы навет асабліва павінны быць да сабе суровымі й многа вымагаючымі, бо нашае палажэньне, як народу, што перад гэтай вайной ня меў сваей дзяржаўнасьці, куды горцае й цяжэйшае, чымсьці тых народаў, што толькі ў выніку гэтае вайны сваю дзяржаўнасьць страцілі. Дзеля гэтага было-б нашым праступкам, калі-б мы, як страўсь, палахліва хавалі галаву ў пясок і замыкалі вочы на ўсе тыя адмоўнасьці нашага нацыянальнага жыцьця, што нас раскладаюць і беспатрэбна вынішчаюць нашыя сілы. Трэба мець трохі цывільнае адвагі й добрае волі, каб у працэсе разумнай, ня злоснай, але ўсьвядамляючай, крытыкі адкрыць перад многімі намі ўсе непажаданыя асаблівасьці нашага грамадзкага жыцьця. Трэба шырокай усьвядамляючай і пераўзгадавальнай працы, каб гэтых заганеў пазбыцца. Шляхам належнага зразуменьня нашага запраўднага палажэньня й нашых найбольш істотных нацыянальных патрэбаў мы мусім вырабіць у сабе глыбокае пачуцьцё абавязку й адказнасьці, узвысіцца панад нашыя штодзённыя клопаты, перамагчы нашыя людзкія слабасьці й стацца ўзапраўды сільнымі, каб выканаць тыя вялікія заданьні, што ўзлажыла на нас Бацькаўшчына.

А. Дзіда.

СУЧАСНЫЯ ПРАБЛЕМЫ

БЕЛАРУСКАЕ ВОНКАВАЕ ПАЛІТЫКІ

Вонкавая палітыка кажнага народу мусіць уважліва сачыць за баромэтрам сусьветнае палітыкі й своечасова рэагаваць на зьмену кірунку ейнае стрэлкі. Гэта азначае, што пры захаваньні сваіх асноўных **нязьменных мэтаў**, у рамах прынятае на даўжэйшую пэрспэктыву свае вонкава-палітычнае канцэпцыі, яна не павінна забываць выпадкаў **маняць свой курс** у залежнасьці ад вымогаў часу й зьмены ўкладу сілаў у міжнароднай палітычнай сытуацыі. Гэтае-ж апошняе патрабуе ад дыплёматаў шукаць у такіх выпадках новыя надзейныя сродкі й способы забясьпечаньня інтарэсаў свайго народу, вымагае перагляду заданьняў і практыкі свае вонкавае палітыкі, унясеньня ў яе большых ці меншых карэктаў, ато й рэвізіі самае канцэпцыі.

Нам выдаецца, што перажываны сяньня мамэнт — мамэнт пошукаў новае сыстэмы міжнароднага парадку й стабілізацыі, якія-б забясьпечылі ўсім народам мір і свабоду,—ставіць і перад намі, беларусамі, патрэбу перагляду асноўных прынцыпаў нашае вонкавае палітыкі, спрэцызаваньня й скарэгаваньня ейных галоўных лініяў ды аўтарытэтнае апрабаты нашым найвышэйшым дзяржаўным органам — Радаю БНР.

З гэтае прычыны мы й важымся выказаць свой пагляд на нашу сяньняшнюю вонкавую палітыку. Пры гэтым мы ня будзем спыняцца на ейных паасобных дэталях, а паспрабуем раскрыць пастаўленую праблему толькі ў вагульных зарысах.

Найлепш мусім сабе выразна ўявіць усе тыя розныя бакі, якія становяць адзіную суцэльнасьць гэтае складанае праблемы. Гэта патрэба дзеля таго, каб разьвязаньне кажнага канкрэтнага пытаньня вонкавае палітыкі шукаць заўсёды ў тэй роўніцы, да якой гэтае пытаньне належыць. Вось-жа, на нашую думку, такімі асноўнымі бакамі разгляданае праблемы ёсьць: 1) мэты вонкавае палітыкі, 2) ейныя выходныя прынцыпы, 3) канцэпцыя, разьвітая ў стройную сыстэму, 4) актуальныя заданьні й практыка.

Дазволім сабе спыніцца на трох першых з гэтых бакоў асобна.

АСНОЎНЫЯ МЭТЫ НАШАЕ ВОНКАВАЕ ПАЛІТЫКІ

Якія-ж асноўныя мэты беларускае вонкавае палітыкі?

Гэтыя мэты былі сфармуляваныя Радаю БНР яшчэ 30 год таму назад, калі яна з упаважненьня 1-га Ўсебеларускага Кангрэсу, як найвышэйшы орган суверэннымі правоў беларускага народу, пераняла ўладу ў Беларусі ў свае рукі. 21-га лютага 1918 г. у 1-ай Устаўной Грамаце яна заявіла, што **«Беларускі народ павінен зьдзейсьніць сваё права на поўнае самавызначэньне».** Гэтая гістарычная формула яшчэ шырэй, бо аж у шэсьць асобных тэзаў, была разьвітая 3-яй Устаўной Граматай 25-га Сакавіка 1918 г. У ёй чытаем: **«Цяпер мы, Рада БНР, (1) скідаем із Роднага Краю апошняе ярмо, якое было накінута расейскім царызмам на наш вольны й незалежны Край. (2) Ад гэтага часу Беларуская Народная Рэспубліка абвяшчаецца незалежнай і вольнай дзяржавай. (3) Самі народы Беларусі, у вособе свайго Устаноўчага Сойму, пастановяць аб будучых дзяржаўных сувязях Беларусі. (4) На падставе гэтага трацяць сілу ўсе старыя дзяржаўныя сувязі, якія далі магчымасьць чужому ўраду падпісаць і за Беларусь Трактат у Берасьці, што забівае на сьмерць беларускі народ, дзелячы зямлю яго на часткі... (5) БНР павінна абняць усе землі, дзе жыве й мае лічбовую перавагу беларускі народ... (6) Абвяшчаючы аб Незалежнасьці БНР, Рада яе ўскладае надзеі на тое, што ўсе любячыя волю народы памогуць беларускаму народу ў поўнай меры зьдзейсьніць яго палітычна-дзяржаўныя ідэалы».**

Дзеля таго-ж аднак, што «любячыя волю народы» не дапамагалі ў 1918 — 21 г.г. беларускаму народу утрымаць і «зьдзейсьніць яго палітычна-дзяржаўныя ідэалы», — наш народ зноў трапіў у няволю, а ягоную зямлю «любячыя волю народы» на вачох цэлага сьвету падзялілі міжсобку. Таму мэты нашае вонкавае палітыкі, сфармуляваныя 30 год таму назад Радаю БНР, застаюцца нязьменнымі й на сяньня й аж да часу здабыцьця й замацаваньня беларускім народам свае нацыянальнае ўлады ў Беларусі. Іх можна было-б толькі перакласьці на нашу сучасную дыплёматычную мову.

БАЛТЫКА-ПОНТЫ-КАСПЭЯ

Побач зь існуючымі ўжо канцэпцыямі будучай міжгаспадарсваўскай сувязі народаў, паняволеных сяньня бальшавізмам, рэпрээнтаванымі Фэдэральным Клюбам Народаў Сярэдня-Ўсходняй Эўропы, Антыбальшавіцкім Блёкам Народаў, Інтэрнацыяналам Свабоды, Прамэтэяўская Лігай Атлянтычнай Хартыі «Прамэтэй», паўстаў у некаторых украінскіх колах яшчэ новы праект — Балтыйска — Чарнаморска — Каспійскай канфэдэрацыі. Дзеля таго, што гэты праект сам па сабе зьяўляецца даволі цікавым, пастараемся ў парадку інфармацыі пазнаёміць зь ім шырэйшыя колы беларускага грамадзянства.

На гэтую тэму рэд. О. Зыбачынскі зьмясьціў 15 і 22 верасьня два артыкулы ў украінскай газэце «Промінь», што выходзіць ў Аўстрыі.

Аўтар на пачатку сьцьвярджае, што сяньня ўжо сталася ясным, што ніводзін народ ці гаспадарства ня можа быць самавыстарчальным. Аўтаркія — гэта ўжо пусты гук. Вось-жа дзеля гэтага мы ўжо перажылі «крывавае сярэднявечча» гітлерызму й перажываем «чорную рэакцыю» расейскага бальшавізму. Яны давялі сьвет да поўнае руіны й хаосу.

Спробы знайсьці выхад з гэтае сытуацыі спрычынілі паўстаньне розных палітычных канцэпцыяў у форме гаспадарстваўскіх блёкаў ці вялікапрасторавых аб'яднаньняў: канцэпцыя Пан-Эўропы, Заходняя Вунія, на грунце эміграцыі — Інтэрмарыюм, або Фэдэрацыя Сярэдня-Ўсходняй Эўропы й г. д. Аўтар уважае, што бальшыня гэтых канцэпцыяў зьяўляецца каньюнктурнай або прапагандова-мэханічнай канструкцыяй, якая па сваей структуры часта разыходзіцца із сваімі мэтамі, а сваімі функцыямі — з патрэбамі жыцьця. Бо кажная канцэпцыя, калі яна хоча быць доўгатрывалай, павінна арганічна вырастаць з жыцьця, зь ягоных гістарычных працэсаў змаганьня. Дзеля гэтага ў васнове ўсякай вялікапрасторавай канцэпцыі павінны ляжаць наступныя прынцыпы:

1. Арганічнасьць і рэальнасьць об'яднаньня, як культурна-гістарычнае й палітычна-эканамічнае жыцьцёвае адзінства, а не мэханічны зьлепак.

Вызвольная рэвалюцыя народаў на прасторы ад Балтыкі й Адрыятыкі цераз прадоўжаную Эўропу — паўночна-заходнюю Азію да Ціхага Акіяну — гэта жывая сучасная рэчаіснасьць, якая ў напружаным вызвольным змаганьні цэмэнтуе жывыя асновы свае перамогі ў вялікапрасторавай канцэпцыі сухадольнага Інтэркантынэнту.

Гарантыяй доўгатрываласьці гэтай канцэпцыі ёсьць небясьпека москоўска-нямецкага ціску. Аўтар цьвяроза глядзіць на супольнасьць змаганьня й будучага жыцьця народаў гэтага вялікапрастору. Ён сьцьвярджае, што сярод іх яшчэ шмат розных жыцьцёвых разыходжаньняў і не перажытых імперыялістычных імкненьняў. Таму ідэя канфэдэрацыі народаў Інтэркантынэнту толькі нараджаецца сярод канвульсіяў сучаснае Гісторыі. Яе поўнае ажыцьцяўленьне — палітычная праграма будучыні.

2. Дабравольны ўдзел зацікаўленых народаў. Тут можа быць толькі адзін прымус, гэта прымус свабоды.

3. Раўнапраўнасьць усіх народаў-удзельнікаў.

4. Разьмежаваньне нацыянальна-гаспадарстваўскіх тэрыторыяў паводля этнаграфічнага прынцыпу.

5. Пашана гаспадарстваўска-палітычных вартасьцяў і сацыяльных сваясаблівасьцяў народаў-удзельнікаў.

Канфэдэрацыя — сяньня адзіная арганічная й рэальная палітычная форма вялікапрасторавых- аб'яднаньняў. Пад канфэдэрацыяй аўтар разумее трывалую форму ўсебаковага супрацоўніцтва дзеля супольнае абароны й гарманійнага разьвіцьця самастойных нацыянальных гаспадарстваў.

Дасьлед гісторыі й сучасныя падзеі змушаюць народы, пражываючыя на вялікапрасторы між Балтыйскім, Чорным і Каспійскім морамі, да задзіночаньня ў канфэдэрацыю трымор'я, як аснову незалежных нацыянальных гаспадарстваў: Эстоніі, Латвіі, Летувы, Беларусі, Польшчы, Украіны, Казакіі, Паўночнага Каўказу, Грузіі, Азэрбайджану й Армэніі.

Да канфэдэрацыі трымор'я маглі-б заўсёды прыступіць Румунія й Славакія на захадзе, Фінляндыя на поўначы й Туркестан на ўсходзе. Такая канфэдэрацыя не выключае цясьнейшых рэгіянальных саюзаў — фэдэрацыяў, як фэдэрацыя народаў Каўказу й г. д.

Канфэдэрацыя Балтыка — Понты—Каспэі забясьпечвае поўнасьцю ўсебаковыя інтарэсы кажнага ўдзельніка ў кірунку:

1. Сувэрэннага існаваньня й усебаковага разьвіцьця.
2. Пасьпяховае абароны супраць маскоўскага й нямецкага імпэрыялізмаў.
3. Гарманійнага дапаўненьня й абмены сыравінамі й рознымі іншымі таварамі.
4. Паўстаньне ў мэтах разьвіцьця гандлю й прамысловасьці аднастайнае сыстэмы наземнага й воднага транспарту, прадоўжанага трыма марскімі шляхамі на поўначы, паўднІ й усходзе.
5. Узбагачэньне гістарычнага патэнцыялу жыцьця кажнага паасобку й усіх разам, ліквідацыі гістарычных антаганізмаў і непаразуменьняў, якія часта служылі прычынай нашых нацыянальных катастрофаў, як асабліва антаганізм: польська-украінскі й польска-беларускі.

Тут аўтар зазначае, што ў інтарэсах самога польскага народу, ягонага супрацоўніцтва з суседзямі ўсходу, а таксама ў інтарэсах міжнароднага міру — **польскі імпэрыялізм мусіць зьнікнуць** (падкрэсьленьне аўтара). Польшча напасьледак павінна зьліквідаваць гэныя асудныя для яе тры фронты свае гісторыі, калі ня хоча быць далей прычынай вайны й хаосу на Ўсходзе Эўропы.

Аднак — сьцьвярджае аўтар — канфэдэрацыя Балтыка — Понты —Каспэі зьяуляецца рэальнай палітычнай неабходнасьцю навет тады, калі б Польшча адмовілася ад яе. Дзякуючы канфэдэрацыі свабодалюбныя народы ўсходняй Эўропы ўзмоцняць свае незалежныя гаспадарствы й стануць вырашальным дзейнікам сусьветнае палітыкі.

У другой частцы свайго артыкулу аўтар падрабязьней аналізуе кааліцыю народаў Балтыка — Понці — Капэі. Ён разьдзяляе яе на тры прыродныя аб'еднаньні: 1. Балканска-Прыдунайскае, 2. Балтыйска-Чорнаморска — Каспійскае, сьцьвярджаючы, што ключом і сэрцам гэтага Інтэркантынэнту будзе заўсёды канфэдэрацыя Балтыка — Понты — Каспэі.

Далей аўтар аналізуе першае й трэцяе аб'еднаньне, Балканска-прыдунайскі прастор ён называе брамай да сэрца Эўропы й адначасна мостам Эўропы на Блізкі Ўсход. Таму народы гэтага прастору будуць заўсёды ахвярай захопнікаў, калі Балканы не задзіночацца ў моцны саюз. Войскі трэцяга райху стараліся апанаваць гэтую браму цэнтральнай Эўропы, а цяпер Саветы атакуюць яе апошні апорны пункт — Грэцыю. Балканска-Прыдунайская канфэдэрацыя зьяўляецца, напасьледак, прыроднай і рэальнай складовай часткай — заходнім крылом кааліцыйнага забясьпечаньня ладу й свабоды народаў Інтэркантынэнту.

Здругога боку народы Ідэль-Уралу, Туркестану й Сібіру цесна зьвязаны з народамі ўсходняе Эўропы ня толькі сваімі прыроднымі багацьцямі, ня толькі тым, што гэтыя прасторы палітыя потам і крывёю мільёнаў нашых суродзічаў, але й сваім вызвольным змаганьнем, сваім імкненьнем да свабоднага й незалежнага жыцьця. Гэта давялі ня толькі народы Ідэль-Уралу й Туркестану ўжо ў часе першае сусьветнае вайны й пасьля яе, але й народы Сібіру. Багацьці гэтых прастораў мусяць быць вырваны з рук расейскага імпэрыялізму, які выкарыстоўвае іх на ланцугі няволі шматлікіх народаў Эўропы й Азіі. Паўночная Азія павінна быць уключана ў сыстэму Эўропы дзеля забясьпечаньня ейнае свабоды шляхам прызнаньня права самавызначэньня таксама народам гэтага прастору.

Вялікапрасторавае аб'еднаньне народаў паўночнай Азіі магчымае ў форме Уральска-Прыамурскага саюзу ці Сібірска-Туркестанскай канфэдэрацыі. Гэта прыродная складовая частка, усходняе крыло кааліцыйнага забясьпечаньня ладу й свабоды народаў Інтэркантынэнту. Дзеля гэтага самавызначэньне народаў паўночнай Азіі павінна стацца нязьменнай замежна-палітычнай праграмай канфэдэрацыі Балтыка—Понты—Каспэі.

Такім чынам цэнтрам Інтэркантынэнту мусіць стацца Балтыйска — Чорнаморска — Каспійская канфэдэрацыя, ягонае левае крыло Балканска-Дунайская канфэдэрацыя зьяўляецца флянгам проціпямецкага фронту, ягонае правае крыло: Сібірска-Туркестанская канфэдэрацыя — флянг супраць агрэсіі Масквы.

На такіх асновах аўтар уважае збудуваць магчымасьць забясьпечаньня будучыні нашых народаў, канцэпцыю нашага змаганьня й непарушнага сувэрэннага існаваньня. Зьяўляецца гэтая канцэпцыя рэальнай? Бяз сумлеву. Балканска-Прыдунайская канфэдэрацыя й сама Балтыка — Понты — Каспея могуцьбыць без асаблівых цяжкасьцяў зрэалізаваныя. Правае-ж крыло — Сібірска-Туркестанская канфэдэрацыя, на нашую думку, зьяўляецца хутчэй праекцыяй на будучыню, хаця й не такую ўжо далёкую й не немагчымую.

Б-ц.

РАБОТНІЦКАЯ ПАРТЫЯ АБ ЗАХОДНЯЙ ВУНІІ

Ангельская работніцкая партыя выдала надаўна брашуру ў справе заходняй вуніі гаспадарстваў, у якой між іншым пішацца: «Эўрапэйская вунія павінна стацца трэйцяй сілай у міжнацыянальных дачыненьнях, роўнай савецкаму або амэрыканскаму блёку». Гэта вунія дазволіць Эўропе вызваліцца з гаспадарскае залежнасьці ад ЗША й пасьпяхова супрацьставіцца плянам савецкае агрэсыі.

НА ЎЗБРАЕНЬНЕ ЗАХОДНЯЙ ВУНІІ

Амерыканскі рэспубліканскі сэнатар Кэпэр у сваей прамове 10 кастрычніка заявіў, што наступны амэрыканскі кангрэс, які зьбярэцца ў студзені 1949 г., займенца паўнамоцтвамі для помачы на ўзбраеньне заходняй вуніі ў вышыні двух мільярдаў даляраў. Паводля ягонага пагляду будзе хутка афіцыяльна адкінутая думка, што ўдасца захаваць мір паміж заходнімі дэмакратыямі й Савецкім Саюзам дарогай дыпляматычных пагадненьняў.

А гэта: **дыплёматычнымі сродкамі дамагчыся: 1) поўнага прызнаньня беларускаму народу іншымі народамі ягонага законнага права на свабоду й дзяржўную незалежнасьць 2) у этнаграфічных межах, 3) загарантаваньня імі на аснове ўзаемных забавязаньняў дзейнае падтрымкі нас у здабыцьці гэтае дзяржаўнае незалежнасьці, 4) а потым — калектыўнае на аснове супольных інтарэсаў канструкцыі такога ўкладу міждзяржаўных сілаў і сувязяў у Эўропе, які-б забясьпечыў нашаму народу ўтрыманьне свайго сувэрэннага права перад магчымымі наступнымі спробамі агрэсіі расейскага ці якогась іншага імпэрыялізму, гарантаваў-бы нам дзяржаўную незалежнасьць, тэрытарыяльную цэласьць і гаспадарчую самавыстарчальнасьць.**

ВЫХОДНЫЯ ПРЫНЦЫПЫ НАШАЕ ВОНКАВАЕ ПАЛІТЫКІ

Каб ажыцьцявіць і забясьпечыць гэтыя мэты, мы абявязаныя мець распрацаваную ў стройную сыстэму сваю беларускую внкава-палітычную канцэпцыю. Але перш, чым распрацоўваць такую канцэпцыю, трэба ўстанавіць ці сьцьвердзіць ужо існуючыя тыя выходныя прынцыпы, якія павінны ляжаць у васнове нашае вонкавае палітыкі, адпраўляючыся ад якіх можна пэўней падкрэсьліць праекцыю ў будучыню — распрацаваць сваю канцэпцыю на даўжэйшую мэту.

Якія-ж выходныя прынцыпы, каторыя мы абявязаны класьці ў васнову нашае вонкавае палітыкі, у васнову пабудовы свае вонкава-палітычнае канцэпцыі?

Да такіх асноўных прынцыпаў належаць:

1) **Воляюбнасьць** беларускага народу, ягонае імкненьне быць поўным гаспадаром у сваім Краі, самому парадкаваць сваё жыцьцё. Гэты найвышэйшы прынцып «зьдзейсьненьня свайго права на поўнае самавызначэньне», сьцьверджаны самім беларускім народам у вышэй згаданых найаўтарытэтнейшых дзяржаўна-нацыянальных актах — Устаўных Граматах Рады БНР. У іх беларускі народ вуснамі свайго ўсенароднага парлямэнту рашуча заявіў, што ён ня хоча быць **аб'ектам** права й сувэрэннасьці, **аб'ектам** чужое палітыкі й інтарэсаў — ня хоча быць нявольнікам расейскае таталітарна-калёніяльнае Імпэрыі ці якогась іншага чужанацыянальнага дзяржаўнага арганізму. Наадварот, ён **хоча быць народам — сувэрэнам, сувэрэнам свайго прыроднага права, суб'ектам** сувэрэнасьці — хоча быць вольным і незалежным народам ў сям'і іншых вольных народаў сьвету. І гэта тым балей, што свайго дзяржаўна-незалежніцкага жыцьця нікому — ні Расеі, ні Польшчы — не пераказваў. Гэтае законнае права ад яго было адабранае сілаю.

Такое разуменьне воляюбнасьці беларускага народу поўнасьцю пакрываецца й ня можа не пакрывацца зь ягоным шчырым і прыродным вызнаньнем ды пашанаваньнем свабоды іншых народаў.

Гэта абавязвае нас: а) весьці сваю вонкавую палітыку самастойна, ніякім няпрошаным «апякуном» — імпэрыялістым яе не пераказваючы, б) з поўнай рашучасьцю асудзіць і адкінуць усялякага роду перакінчыцтва й арыентацтва ў розныя чужанацыянальныя бакі, як спрэчнае з воляю самога народу, згубнае палітыканства некаторых рэнэгацкіх беларускіх групаў, што ў сваёй арыентацыі на кагось із гістарычных ворагаў беларускага народу спрабуюць дачэпліваць Беларусь да чужых дзяржаўных канструкцыяў і то дачэпліваць сьлепа й безасьцярожна. Такім рэнэгатам беларускага народу мы мусім заявіць, што яны ня маюць нічога супольнага з воляюбнымі імкненьнямі свайго народу, а таму няхай лепей зусім не займаюцца гульнёю ў палітыку, каб не рабіць шкоды нашаму нацыянальна-вызвольнаму руху.

2) **Міралюбнасьць** беларускага народу, ягонае ймкненьне жыць у міры й згодзе з сваімі суседзямі і з усімі іншымі народамі сьвету; аднак пад умовою, што й іншыя народы таксама ня будуць парушаць мірнага сужыцьця з намі й адмовяцца ад сваіх імпэрыялістычных агрэсіяў на нашую тэрыторыю.

3) **Рэалістычнасьць** у падходзе да плянаваньня свае вонкавае палітыкі; поўная сьведамасьць таго, што вонкавая палітыка практычна ніколі ня кіруецца сантымэнтальнымі інтэнцыямі, хоць і апіраецца на высокія гуманітарныя ідэалы; нязломнае датрымоўваньне аксыёмы, згодна якое ў васнове вонкавае палітыкі павінен ляжаць прынцып найпільнейшага сьцеражэньня дзяржаўных, нацыянальных, эканамічных, культурных і ўсялякіх іншых інтарэсаў, што й павінна вызначаць нашае становішча ў розных міжнародных паразуменьнях і сувязях.

Гэта зусім не азначае, што нашае вонкавая палітыка ў такім разе выходзіла-б із вузка-эгаістычных нацыянальных карысьцяў (як гэта, прыкладам, у краінах імпэрыялістычных), што магло-б запярэчваць усялякім асновам агульна-людзкое маралі й этыкі ды ў корані падрываць самыя перадумовы міжнароднага супрацоўніцтва. А гэта азначае, што наша вонкавая палітыка, выходзячы із патрэбы забясьпечаньня інтарэсаў сваго народу, мае імкнуцца да такога ўнармаваньня міжнародных дачыненьняў, якое было-б справядлівым, прыродна-мэтазгодным, найбольш адпаведным і прыемлемым для ўсіх бакоў, прынамсі ў роўнай меры іх задавальняла-б.

4) **Далёкасяжнасьць** у плянаваньні свае вонкавае палітыкі. Г. зн., што ейнае плянаваньне мы ня можам абмяжоўваць толькі да якойсьці канкрэтна ўзятае міжнародна-палітычнае каньюнктуры, як гэта, нажаль, у практыцы нашага нацыянальна-вызвольнага руху ўжо ня раз было ды прыносіла нам столькі горкіх расчараваньняў. Такое плянаваньне фактычна й зводзілася да арыентацтва, кажны раз прыносячы нам западта зьнікомыя й кароткатрывалыя вынікі, зусім не гарантуючы дасягненьня тых найвышэйшых мэтаў, за якія наш народ змагаецца. Таму наша вонкавая палітыка мусіць плянавацца на далёкую пэрспэктыву, так, каб яна магла ў любой міжнародна-палітычнай сытуацыі гарантаваць нам дзяржаўную незалежнасьць.

5) **Шырокае міжнароднае супрацоўніцтва,** якое мае спрыяць утрыманьню ўсеагульнага міру й справядлівасьці, а таксама эканамічнага й культурнага прагрэсу. Але міжнароднае супрацоўніцтва павінна выходзіць із прынцыпу поўнае й запраўднае раўнапраўнасьці партнэраў, яно павінна катэгарычна выключаць: а) абмежаваньне нашае дзяржаўнае ці нацыянальнае сувэрэннасьці на карысьць іншае дзяржавы ці народу; б) абмежаваньне нашае сувэрэннасьці ў большай меры, чымся ў іншых народаў, на карысьць якога-небудзь супольнага міждзяржаўнага арганізму; в) умешваньне іншага народу ці дзяржавы ў нашыя нутраныя нацыянальныя ці дзяржаўныя справы.

(Працяг будзе).

Зь Беларускага Жыцьця

БЕЛАРУСЫ НА КАНГРЭСЕ СЛАВЯНСКА-АРГЕНТЫНСКАЙ ЛІГІ

19 верасьня сёлета адбыўся ў сталіцы Аргентыны Буэнос-Айрэс вялікі антыкамуністычны кангрэс, ладжаны Славянска-Аргентынскай Лігай. На кангрэсе былі прысутныя прадстаўнікі аргентынскай улады, рэпрэзэнтанты ўладаў Грэцыі, Гішпаніі й другіх краінаў. Таксама былі дэлегацыі розных нацыянальных арганізацыяў у Аргентыне, паміж якімі была таксама й беларуская дэлегацыя. Старшыня беларускай дэлегацыі сп. Канстанцін Мерляк сказаў вялікую прамову ў гішпанскай мове ад імені Згуртаваньня Беларусаў у Аргентыне. У гэтай прамове сп. Мерляк выясьніў значэньне слова беларус і ягоную розьніцу ад «Русія Блянка», падчырківаючы, што беларусы ня маюць нічога супольнага з расейцамі розных колераў і зьяўляюцца зусім асобным і апрычоным народам. Апрача гэтага было выясьненае палажэньне Беларусі й некаторыя гістарычныя факты, змаганьне беларускага народу з камунізмам, як найвялікшым ворагам ня толькі беларусаў, але й іншых краінаў Эўропы, ды імкненьне беларускага народу да сваей гаспадарстваўскай незалежнасьці.

Прамова зрабіла вельмі вялікае ўражаньне на тысячы прысутных, пераважна аргентынцаў, якія ў пяршыню пачулі аб Беларусі й яе змаганьні за вольнасьць і незалежнасьць. Гэта была вялікая дата для Згуртаваньня Беларусаў у Аргентыне, бо першы раз у гісторыі Аргентыны і беларускага нацыянальна-вызвольнага руху прадстаўнік беларусаў прамаўляў да афіцыяльных аргентынскіх дзейнікаў, баронячы свае нацыянальныя інтарэсы. Прамова была прынятая бурнымі вопляскамі, якія трывалі доўгі час.

Аргентынская газэта «Трыбуна Популяр» надрукавала поўнасьцю гэтую прамову й зьмясьціла фатаграфію старшыні беларускай дэлегацыі сп. Мерляка.

Тут трэба зазначыць, што не адбылося й бяз прыкрых інцыдэнтаў. Напрыклад прадстаўнік «єдиной і неделимой» запратэставаў супраць прамовы прадстаўніка беларусаў і украінцаў. Ён усю сваю злосьць стараўся выліць на беларусаў, але гэтым сваей мэты не дасягнуў, наадварот — толькі панізіў сябе ў вачох другіх і больш яшчэ спапулярызаваў беларусаў.

Аргентынскі.

БЕЛАРУСКІ ГОЛАС УДЗЯЧНАСЬЦІ

Урад Беларускага Жыровіцкага Праваслаўнага Брацтва зьвярнуўся да Рэдакцыі з просьбаю перадрукаваць на балонах нашае газэты ліст ад Жыравіцкага Праваслаўнага Брацтва да Мітрапаліта Украінскай Праваслаўнай Аўтакефальнай Царквы Палікарпа, у якім Брацтва ад імя праваслаўных беларусаў выказвае ўкраінскаму праваслаўнаму Мітрапаліту сваю глыбокую ўдзячнасьць за брацкае зразуменьне, помач і часовую апеку над Беларускай Праваслаўнай Аўтакефальнай Царквой з боку Украінскай Праваслаўнай Аўтакефальнай Царквы. Гэтая помач выявілася між іншым у тым, што, пасьля ўліцьця былога беларускага япіскапату ў Расейскую Зарубежную Царкву, згадзіўся ўзначаліць Беларускую Праваслаўную Аўтакефальную Царкву ўкраінскі япіскап Сяргей.

Тут варта адцеміць, што мітрапаліт Палікарп 20 гадаў таму назад быў настаяцелем Жыровіцкага Манастыра, будучы шырока ведамым і паважаным сярод беларускіх праваслаўных вернікаў.

На жаль, дзеля ашчаднасьці месца ня можам поўнасьцю зьмясьціць гэнага цэннага ліста, за тое падаём зь яго цікавейшыя ўрыўкі:

«Вось гэтая сувязь Божага Провіду і скіравала нас, Блажэнейшы Ўладыка, каб і на чужыне карыстацца Вашай ласкай апостальскай місіі, а Вашую прыхільнасьць нашым асьпірацыям мець сваю Беларускую Праваслаўную Аўтакефальную Царкву міла сустрэла грамадзкасьць праваслаўных беларусаў і з удзячнасьці моліцца Ўсявышняму Богу за Вашае здароўе й росквіт Праваслаўных Цэркваў Украінскае й Беларускае...

Быў час на нашых землях, калі паўставалі Праваслаўныя Брацтвы ў вабароне нашай веры і несьлі народам нашым пацяшэньне, апеку й асьвету. Гэта былі часы польскай экспансыі, якая паслугоўвалася каталіцтвам, як сродкам апалячваньня нас. У пазьнейшы час гэтую самую экспансыю праводзіла Масква, якая жорстка «адпалячвала» і яшчэ вастрэй русыфікавала нас маскоўскім праваслаўем.

Усё гэта мінула ў гісторыі, як часы, у якіх распаўсюджвалася хрысьціянства й вялося змаганьне за абрады й пагляды, якія сеялі толькі падзел і нязгоду паводля людзкіх тэндэнцыйных кірункаў. Брацтвы заўсёды былі голасам народу, а гэтым самым і голасам Бога, праяўленьнем у грамадзкай дзейнасьці агульна-хрысьціянскай ідэі — ў Хрыста і выконваньня евангельскіх запаветаў.

Бо і да чаго тая рэлігія, якая мёртвая ў сваей бязьдзейнасьці. «Вера бяз учынкаў мёртвая ёсьць (Пасланьне Якава 2, 14,20).

Таму й мы праваслаўныя па наглядным жыцьці ў Расеі — залежнасьці рэлігіі ад дзяржавы ў яе матарыяльнай форме — прыходзім да перакананьня, што рэлігія нашая павінна ўзвысіцца панад інтарэсы дзяржавы ў службе Хрыстовага чыну й слоў навучаньня хрысьціянаў паводля лягічнай маральнасьці чалавечай душы, а не паводля матарыяльнай магутнасьці дзяржавы. Мы, праваслаўныя беларусы й украінцы, маем тую вышшасьць над маскоўцамі, што формы дзяржаўнасьці нашых народаў ня ведаюць «апрычнікаў» Івана Грознага, пракурораў Пятра 1-га й палітрукоў Сталіна, якія дзеялі й дзеяць у імя рэлігійных формаў паняволеньня чалавека чалавекам, народу народам. Апостальская Аўтакефальнасьць цэркваў дае магчымасьць усім людзям чэрпаць ласкі Сьв. Евангельля, а імпэрыялістычны дух дэспатычнага матарыялізму, які ўжо некалькі стагодзьдзяў пануе ў Маскве й дэмаралізуе ўвесь сьвет, а навет вытварыў анлырэлігійны кірунак зьнішчэньня рэлігіі, спыняе доступ да валадарства Хрыста.

Нашым заданьнем, як праваслаўных, ачысьціць наляцелыя матарыялістычныя пагляды на рэлігію нашую, якія накідае бунтарны маскоўскі камунізм усяму сьвету, і ратаваць Праваслаўе ў вачох хрысьціянскага сьвету, як рэлігію праваслаўную першых апостальскіх стагодзьдзяў. Сучаснасьць нам падказвае, што Масква нясе нашаму праваслаўю ня толькі кампрамітацыю, але й зьнішчэньне, а вернікі нашыя апынуліся ў хаотычным становішчы.

Украінская Праваслаўная Аўтакефальная Царква й Беларуская Праваслаўная Аўтакефальная Царква павінны стацца новым вогнішчам сьвятых дзейнікаў у нашых народах, а запал да Хрыстовай Праўды й Евангельскіх законаў павінен стварыць місіянэраў Адраджэньня. Духавенства, манаства й брацтвы — япіскапы, сьвятары й народ твораць цэласьць Хрыстовай Царквы, якія ў гарманійнай еднасьці дасканаляць людзкія душы й накіроўваюць іх да збаўленьня й валадарства Божага»...

НА ЗЛОДЗЕЮ ШАПКА ГАРЫЦЬ

У сувязі з ажыўленым дыпляматычным рухам, які зазначыўся асабліва апошнім часам з прычыны паседжаньня ЗН і напружанай міжнароднай сытуацыі, замежныя газэты, апрача паведамленьняў аб падзеях палітычных, любяць часта заглянуць за кулісы тых справаў, якія афіцыяльна да агульнага ведама не падаюцца. Гэтак між іншым часта пішацца аб тым, як вядуць сябе дыпляматы ў прыватным жыцьці, якую атрымліваць яны пэнсыю, якія прыймаюць меры, каб забясьпечыць сябе перад магчымым нападам на іхнае жыцьцё.

І тут адразу кідаецца ў вочы вялізарная розьніца між тым, як захоўваюцца дыпляматычныя прадстаўнікі дэмакратычнага Захаду і дыпляматы савецкія. Першыя чуюцца зусім свабодна. Калі й маюць пры сабе асабістую ахрану, дык зьяўляецца гэта фактычна мерапрыемствам толькі фармальнага характару й складаецца такая ахрана з аднаго, а найболей некалькіх чалавек. Калі фрнцускі міністар замежных справаў Бідо выяжджаў ў Лёндан на міжнародныя канфэрэнцыі, дык супраціўляўся ўзяць із сабой навет аднаго прадстаўніка паліцыі. Вялікабрытанскі прэм'эр Этлі падчас свайго падарожжа ў Ірляндыю браў з сабой толькі двух афіцэраў паліцыі, ня гледзячы на тое, што многія ірляндцы ня вельмі былі да яго зычлівымі. Прэзыдэнт Труман у Белым Доме мае, праўда, 25 асобаў бясьпечнасьці. Але калі бярэ ўдзел на якім-небудзь банкеце, то там паліцыя не рэвідуе ўсіх гасьцей, слугаў, кэльнэраў і кухароў, а толькі будаўляны тэхнік перад гэтым павінен сьцьвердзіць, ці падлога ў залі, дзе мае адбыцца банкет, можа выдзержаць прадбачваную колькасьць гасьцей,

Затое савецкія дыпляматы ні дома, ні заграніцаю не адчуваюць сябе ніколі бясьпечнымі. Прыкладам Молатаў, выяжджаючы заграніцу, прывозіць із сабой вялізарны штаб службы бясьпечнасьці, якая з кажным разам бывае павялічваная ў меру завастрэньня міжнароднай сытуацыі. Вялікая колькасьць сяброў розных савецкіх дэлегацыяў тым і выясьняецца, што сярод іх бальшыня — гэта пераадзетыя энкавудзістыя. Замежныя карэспандэнты, што прыглядаюцца ўсякім міжнародным канфэрэнцыям, ужо прывыклі да наступнай сцэны: дыпляматы ўсяго сьвету прыбываюць на месца канфэрэнцыі. Аўтамабіль пад'яжджае за аўтамабілем. Раптам несамавітая сцэна. З аднаго аўта вылазіць шэсьць або сем асобаў з панурым і суровым выглядам, вочы ў іх блішчаць падазронасьцю, валасы каротка падстрыжаныя, у кішэнях тырчаць нейкія прадметы. Гэта «сакратары» Молатава. Хутка займаюць яны «стратэгічныя пазыцыі» пры ўваходзе ў будынак канфэрэнцыі. За паўмінуты можна заўважыць згорбленую фігуру Молатава, які вылазіць з аўтамабіля ў акружэньні двух або трох далейшых «сакратароў». Шыбкім крокам, не азіраючыся на бакі, ідзе Молатаў у асысьце сваіх ахраньнікаў у залю паседжаньняў.

Увесь вялізарны штаб савецкіх энкавудзістых, што пільнуюць Молатава заграніцай, узначальвае малады афіцэр, прозьвішчам Андрэеў. За восем дзён наперад прыбывае ён із сваімі супрацоўнікамі ў заграгічны горад перад тым, як мае там зьявіцца Молатаў. За гэты час павінен ён дакладна вывучыць горад і распрацаваць падробны плян, у які час і якімі вуліцамі будзе Молатаў езьдзіць. Кажная мінута, якую правядзе Молатаў у чужым горадзе, павінна быць дакладна ўплянаваная й прадыскутаваная.

Не абходзіцца часамі й без камічных сцэнаў. Гэтак падчас аднае сэсіі ЗН Молатаў павінен быў адведаць аднаго замежнага міністра, што жыў у вялікім гатэлі Нью-Ёрку. За гадзіну перад візытай у гатэлі й каля гатэлю было поўна пераадзетых энкавудзістых. У тым часе, калі Молатаў уваходзіў у будынак гатэлю, на трэйцім паверху выйшаў з умывальнага пакою старэйшы мужчына. З маланкавай шыбкасьцю кінуліся на яго дзьве маладыя асобы, старанна яго абшчупалі, ці няма аружжа. Потым выясьнілася, што гэтым западазроным быў галоўны кіраўнік гатэлю.

Як бачым, адзіным і неадлучным спадарожнікам савецкіх дыпляматаў, які іх не пакідае ні дома, ні заграніцай, ёсьць страх. Відаць ёсьць чаго баяцца, бо, як кажа народная прыказка, на злодзею шапка гарыць.

Р.

ПАМЁР ВЫДАТНЫ БЕЛАРУС

Нядаўна памёр у Маскве найвыдатнейшы артысты Маскоўскага Мастацкага Тэатру Васіль Качалаў (запраўднае прозьвішча Шыруб)віч), які быў родам зь Вільні. Выдатны наш суродзіч вызнаваў сябе ўвесь час беларусам, а ў 1917 — 18 г.г. сымпатызаваў беларускаму руху й памагаў беларусам у іхнай нацыянальнай працы ў Маскве.

БЕЛАРУСКІЯ ВАЙСКОЎЦЫ Ў ВЯЛІКАБРЫТАНІІ АРГАНІЗУЮЦЦА

Сярод беларускіх вайскоўцаў у Ангельшчыне хутка мае паўстаць за прыкладам Нямеччыны Згуртаваньне Беларускіх Вэтэранаў у Вялікабрытаніі. З гэтаю мэтаю паўстала адмысловая арганізацыйная камісія, якая мае правесьці пачатковую арганізацыйную працу, а таксама падрыхтаваць і склікаць зьезд беларускіх вайскоўцаў з цэлае Вялікабрытаніі.

ЗЬЕЗД АДДЗЕЛУ ЗГУРТАВАНЬНЯ БЕЛАРУСАЎ У ВЯЛІКАБРЫТАНІІ АКРУГІ ЁРКС

11 верасьня адбыўся 5-ы зьезд Аддзелу ЗБВВ акругі Ёркс, на якім была заслухана справаздача ўступаючага ўраду й выбраны новы ўрад. У новы ўрад увайшлі: на старшыню сп. Мароз Міхал, на заступніка старшыні — сп. Вінаградаў, на сакратара — сп. Сяўковіч, на скарбніка сп. Шпаковіч, на сябру — сп. Ягаўдзік. На зьездзе быў прысутны старшыня Згуртаваньня Беларусаў Вялікабрытаніі сп. праф. др. Жук-Грышкевіч, які горача вітаў ад імя Галоўнай Управы зьезд і выказаў шчырую падзяку ўправе акругі Ёркс.

СХОД СЯБРОЎ АДДЗЕЛУ ЗГУРТАВАНЬНЯ БЕЛАРУСАЎ У ВЯЛІКАБРЫТАНІІ АКРУГІ МАНЧЭСТЭР

26 верасьня адбыўся чарговы агульны сход сяброў аддзелу ЗБВН акругі Манчэстэр, на якім прыняло ўдзел звыш 30 сяброў. Сход разгледзіў розныя пытаньні, зьвязаныя з жыцьцём мясцовага аддзелу і беларускім пытаньнем наагул. На сходзе быў прысутны сакратар Галоўнай Управы ЗБВВ сп. Лашук, які прывітаў сход ад імя Галоўнай Управы і зрабіў рад інфармацыяў, зьвязаных зь дзейнасьцю й арганізацыяй ЗБВВ.

АМЭРЫКАНСКІ ЧЫРВОНЫ КРЫЖ ДЛЯ ДП

Амэрыканскі Чырвоны Крыж у парадку помачы для ДП выдаў ужо 5 мільёнаў даляраў, закупліваючы на гэтую мэту розныя неабходныя прадметы ад ножыкаў да галеньня аж да коўдраў і іншых цэнных рэчаў. Адных толькі часапісаў было раздадзена сярод ДП 50 тонаў, адзін мільён пачкоў цыгарэтаў і табаку, 320.000 штук рознай адзежы, апрача гэтага былі высыланыя розныя туалетныя артыкулы, мэдыцынскія інструмэнты й да г. п.

Усё гэта паходзіць з матарыялаў, што раней былі празначаныя для патрэбаў амэрыканскай арміі, а у 1946 г. перададзеныя для ДП.

Чырвоны крыж амэрыканскай моладзі ахвяраваў для дзяцей ДП 50.000 пачкоў із школьнымі й іншымі матарыяламі.

(«Інфармацыя ІРО» № 52)

Грамадзкім абавязкам кажнага сьведамага беларуса ёсьць прыдбаньне найменш аднаго падпішчыка газэты «Бацькаўшчына». Не павінна быць ніводнага беларуса на чужыне, які-б не атрымліваў «Бацькаўшчыны»!

ВЫЙШАЎ З ДРУКУ № 12 ЧАСАПІСУ «Н А П Е Р А Д»,

які выдаецца ў Ангельшчыне нашай слаўнай «Дванаццаткай». Як і некалькі папярэдніх нумароў, часапіс прыгожа й старанна аформлены й зьмяшчае ў сабе цікавы матарыял. «Наперад» можна выпісаць з рэдакцыі «Бацькаўшчыны». Цана нумару — 50 фэн,

ШУКАЮЦЬ...

Накрашэвіча Васіля, сына Януля, зь вёскі Навозы, Шчэдрынскай воласьці, Парыцкага павету, што перад першай сусьветнай вайной выехаў у Амэрыку і жыў у Нью-Ёрку — стрыечны брат Ліпскі Станіслаў.

Шакулю Тараса, зь вёскі Ляхава, Наваградчына, што выехаў у 1928 г. у Аргентыну — Стасевіч Янка.

НАШЫЯ ПРАДСТАЎНІЦТВЫ ПАЗА НЯМЕЧЧЫНАЙ

1. У Вялікабрытаніі:
Association of Whiteruthenians in Gt. Britain 49, Linden Gardens, London, W. 2. England.
2. У Францыі:
Union des Travailleurs Bielorussiens en France 26 Rue de Montholon, Paris 9. France.
3. У Бэльгіі:
Mr. Kalinka Mikalaj,
Rue de Bavendoel 4. Milmort-Liege. Belgique.
4. У Канадзе:
Mr. Pituska Jozeph,
General Delivery. Ottawa. Ont. Canada.
5. У Аргентыне:
Asociacion Bielorusa en la Argentina,
Calla Maza, 150. Buenos-Aires. Argentina.

Непасрэдна з гэтых Прадстаўніцтваў трэба ў далейшым выпісваць «Бацькаўшчыну» й там-жа ўрэгулёўваць належнасьць за яе.

Whiteruthenian Weekly „The Fatherland"
Authorized by EUCOM Hq. Civil Affairs Division 20 July 48, Nr. UNDP 225. Circulation 3500 copies.
Administration: (13b) Osterhofen, Ndby., Whiteruthenian, D.P.Camp.
Edited by: Whiteruthenian National Commitee.
Printed by: Georg Jakob, München 8, Pütrichstraße 3a.